Opzet Gebiedsfonds

Inclusief spelregels en organisatie

Van, voor en door de inwoners van het effectgebied
van de windturbines in de gemeente Borger-Odoorn

Gewijzigd door:
Stichting Gebiedsfonds Drentse Monden met instemming van de gemeenteraad van Borger-Odoorn
Versie 2.2
Datum ……. 2024
Opgesteld door: Adviesgroep voor het Gebiedsfonds
Versie: 1.0
Datum: 19 mei 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Aanleiding en proces 2021 3
Opzet van het fonds 4
A. Eisen aan initiatieven 4
Wat voor soort initiatieven worden door het gebiedsfonds ondersteund? 4
Voor wie is het fonds toegankelijk? 4
Welk belang moet het initiatief dienen? 4
Op welk gebied moet het initiatief zich richten? 4
Welke inzet dient de initiatiefnemer zelf te plegen? 4
B. Financiële bijdrage vanuit het fonds 5
Hoeveel geld is er beschikbaar in het gebiedsfonds voor de verschillende kernen? 5
Hoelang kan het gebiedsfonds geld uitkeren aan initiatieven? 5
Wat is de minimale en maximale financiële bijdrage van het gebiedsfonds? 5
Hoelang worden initiatieven maximaal vanuit het gebiedsfonds ondersteund? 5
Hoe worden bijdragen van het gebiedsfonds uitbetaald? 6
Hoe gaan we om met initiatieven die het primaire werk van de gemeente raken? 6
C. Aanvraag- en toekenningsprocedure 6
Hoe dient een initiatiefnemer een aanvraag bij het gebiedsfonds in? 6
Wat moet een initiatiefnemer in zijn aanvraag om een bijdrage vermelden? 6
Op welke momenten in het jaar worden aanvragen behandeld? 7
Hoe leggen initiatiefnemers verantwoording af over de besteding van de bijdrage? 7
D. De ondersteuning en stimulering door het fonds 8
Hoe bereiken mensen het gebiedsfonds? 8
Hoe voorkomen we misbruik van financiële middelen van het gebiedsfonds? 8
Hoe zorgen we ervoor dat soortgelijke initiatieven elkaar versterken? 8
Levert het gebiedsfonds naast een mogelijke financiële bijdrage nog andere ondersteuning? 8
De organisatie 9
Besluiten op aanvragen 9
Besluiten over deelgebied overstijgende initiatieven 9
De rol van de gemeente bij het gebiedsfonds 9
Evaluatie 10
Bijlage 1. Effectgebied windturbines 11
Bijlage 2. Beoordelingskader Initiatieven/Matrix 12
Bijlage 3. Overzicht wijzigingen versie 2.2 t.o.v. versie 1.0 15

Aanleiding en proces 2021

In een deel van de gemeente Borger-Odoorn worden windturbines geplaatst. Dit heeft veel invloed op de omgeving. Daarom komt er een gebiedsfonds. In het fonds komt geld voor plannen om de leefbaarheid in dit deel van de gemeente te verbeteren. Het gebiedsfonds wordt gevuld met geld van de Rijksoverheid, de provincie Drenthe en de gemeente Borger-Odoorn. In totaal stellen zij de komende tien jaar ongeveer 3 miljoen euro beschikbaar.

Meedenken

Om er zeker van te zijn dat het geld uit het gebiedsfonds straks goed terechtkomt, is door bewoners nagedacht over spelregels voor de besteding van het geld. Alle inwoners uit het gebied konden meedenken over de opzet van het gebiedsfonds. Dat gebeurde onder meer met een vragenlijst. Er is ook een adviesgroep met vertegenwoordigers vanuit de kerngroepen die van dichtbij meedenkt over het gebiedsfonds.

Adviesgroep gebiedsfonds

Vanuit elke kern die straks een beroep kan doen op het gebiedsfonds zit een vertegenwoordiger in de adviesgroep. Deze vertegenwoordigers hebben in de eigen kern weer een meedenkgroep waarmee zij de spelregels voor het fonds en het proces hebben overlegd. De door de adviesgroep uitgewerkte opzet met bijbehorende spelregels voor het gebiedsfonds zijn vastgelegd in dit document. De opzet en spelregels voor het gebiedsfonds worden vastgesteld door de gemeente. Als dit is gebeurd, start het gebiedsfonds en kunnen inwoners met ideeën en plannen bij het gebiedsfonds terecht.

Opzet van het fonds

Hieronder wordt de opzet van het fonds uitgewerkt op basis van de volgende onderdelen:

A. Eisen aan initiatieven
B. Financiële bijdragen vanuit het fonds
C. De aanvraag- en toekenningsprocedure
D. De ondersteuning en stimulering door het fonds

A. Eisen aan initiatieven

Wat voor soort initiatieven worden door het gebiedsfonds ondersteund?

Het gebiedsfonds heeft als doel om lokale maatschappelijke initiatieven te ondersteunen die de leefbaarheid versterken van de kernen in het effectgebied van de windturbines in Borger-Odoorn. Leefbaarheid is een breed begrip. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om veiligheid, openbaar groen, ouderen, jeugd & jongeren, milieu, duurzaamheid, gezondheid, werkgelegenheid, verkeer & vervoer, sport, recreatie of cultuur.

Op basis van ervaringen kan de organisatie van het gebiedsfonds de bovengenoemde leefbaarheidsthema's gedurende de looptijd van het gebiedsfonds wijzigen. Dit gebeurt altijd in overleg met de gemeente en na raadpleging van de inwoners van het effectgebied zoals dit bij de opstart van het gebiedsfonds ook is gedaan. Het overkoepelende doel 'leefbaarheid van de kernen in het effectgebied' kan tijdens de looptijd van het fonds niet gewijzigd worden zonder toestemming van de gemeente en de kerngroepen.

Voor wie is het fonds toegankelijk?

Het gebiedsfonds is toegankelijk voor inwoners van het effectgebied[1] en voor maatschappelijke organisaties die in het effectgebied gevestigd zijn.

Initiatieven die worden ondersteund vanuit het gebiedsfonds dienen openbaar toegankelijk te zijn.

Welk belang moet het initiatief dienen?

Vanwege het doel van het gebiedsfonds is het belangrijk dat initiatieven die vanuit het fonds ondersteund worden gericht zijn op de lokale samenleving. Dit algemeen maatschappelijk belang dient groter te zijn dan het individuele belang van de initiatiefnemer.

Voor de duidelijkheid een simpel voorbeeld: een initiatiefnemer kan een aanvraag indienen voor de aanschaf van een Tesla met als argument dat een elektrische auto goed is voor het milieu en dus de leefbaarheid van zijn dorp. Bij deze aanvraag is het individuele belang van de initiatiefnemer echter groter dan het collectieve belang van het dorp. Deze aanvraag wordt dus niet gehonoreerd maar zonder meer afgewezen.

Op welk gebied moet het initiatief zich richten?

Een initiatief dat een bijdrage ontvangt vanuit het gebiedsfonds hoeft zich niet persé te richten op het gehele effectgebied van de windturbines. Het initiatief kan ook gericht zijn op één of enkele kernen. Wel dient het initiatief openbaar toegankelijk te zijn en er mogen dus geen mensen van worden uitgesloten. Initiatieven die gericht zijn op verschillende kernen, worden gefinancierd vanuit de budgetten van die kernen tenzij de organisatie van het gebiedsfonds daarover anders besluit. Meer over de financiering leest u onder 'B. Financiële bijdrage vanuit het fonds' verderop in dit document.

Welke inzet dient de initiatiefnemer zelf te plegen?

De initiatiefnemer die voor zijn activiteit een bijdrage vanuit het gebiedsfonds ontvangt, is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het initiatief en een juiste besteding van de bijdrage vanuit het gebiedsfonds. De initiatiefnemer kan onder zijn verantwoordelijkheid wel delen van het plan laten uitvoeren door een bedrijf, maatschappelijke organisatie of vrijwilligers. Inwoners die een aanvraag doen

[1] Zie bijlage 1 voor een overzicht van de kernen die onderdeel uitmaken van het effectgebied

of als vrijwilliger betrokken zijn bij de uitvoering van een initiatief mogen voor hun inzet niet betaald worden met geld uit het gebiedsfonds.

Hoe zorgen we dat initiatieven die een bijdrage uit het gebiedsfonds ontvangen voldoen aan bestaande wet- en regelgeving?
Uiteraard dienen alle initiatieven die een bijdrage uit het gebiedsfonds ontvangen te voldoen aan wet- en regelgeving. Dit is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Als een initiatiefnemer zeker wil zijn dat zijn activiteiten voldoen aan wet- en regelgeving kan de initiatiefnemer aan de gemeente vragen om dit te toetsen. Dit gebeurt vóór een definitieve aanvraag wordt ingediend bij het gebiedsfonds. Bij de definitieve aanvraag geeft de initiatiefnemer aan wat de uitkomst is van de toets van de gemeente.

B. Financiële bijdrage vanuit het fonds

Hoeveel geld is er beschikbaar in het gebiedsfonds voor de verschillende kernen?
In totaal is er over een periode van 10 jaar ruim 3 miljoen euro beschikbaar. Dit totaalbudget komt per jaar beschikbaar en wordt via een vooraf bepaalde sleutel verdeeld over de kernen. Het budget per kern bestaat uit een vast en variabel gedeelte. Het variabele gedeelte wordt bepaald op basis van het aantal inwoners van de kern. Hierdoor is er voor grotere kernen meer budget beschikbaar dan voor kleinere kernen, maar is er voor elke kern voldoende budget beschikbaar voor mooie lokale maatschappelijke initiatieven.

Wanneer een budget in een jaar niet volledig wordt besteed aan initiatieven, neemt de betreffende kerngroep het budget mee naar het volgende jaar. In het tiende en laatste jaar van het fonds kan een kerngroep een eventueel restantbudget nog twee jaar aanwenden voor de ondersteuning van initiatieven. Als het budget aan het einde van het twaalfde jaar nog niet volledig door een kerngroep is besteed, vervalt het in de algemene middelen van het gebiedsfonds en kunnen ook andere kernen het aanwenden voor de ondersteuning van initiatieven.

Hoelang kan het gebiedsfonds geld uitkeren aan initiatieven?
Over een periode van 10 jaar komt er ruim 3 miljoen euro beschikbaar. Het gebiedsfonds stopt niet automatisch na deze 10 jaar, maar blijft actief zolang er geld in het gebiedsfonds zit. Een kerngroep kan het budget na het 10e jaar nog twee jaar meenemen. Daarna vervalt het in de algemene middelen van het gebiedsfonds en kunnen ook andere kernen het aanwenden voor de ondersteuning van initiatieven net zolang tot het totale budget van het gebiedsfonds is besteed.

Wat is de minimale en maximale financiële bijdrage van het gebiedsfonds?
Het gebiedsfonds verstrekt financiële bijdragen van minimaal 500 euro. Dit bedrag is onder andere afgestemd op bestaande subsidies van de gemeente. De maximale bijdrage aan een initiatief is het jaarbudget van de betreffende kern of het budget dat voor dat jaar nog beschikbaar is, dus inclusief restantbedragen die uit voorgaande jaar of jaren zijn meegenomen.

In overleg met de organisatie van het gebiedsfonds kan er in een kern voor de ondersteuning van een groot initiatief een voorschot worden genomen op het budget voor maximaal de twee volgende jaren. Op die manier kunnen ook grotere initiatieven worden ondersteund. Dit kan uiteraard nooit vaker worden gedaan dan dat er aan totaalbudget over 10 jaar voor die kern beschikbaar is. Het nemen van een voorschot is alleen mogelijk voor de ondersteuning van één groot initiatief en niet voor de ondersteuning van kleinere initiatieven. Voor het beschikbare budget in een jaar geldt het principe ‘op=op’.

Hoelang worden initiatieven maximaal vanuit het gebiedsfonds ondersteund?
Het gebiedsfonds ondersteunt eenmalige activiteiten of de opstart van duurzame initiatieven. Duurzame initiatieven dienen bij hun aanvraag te laten zien dat ze na de opstart met de bijdrage vanuit het gebiedsfonds op eigen benen kunnen staan.

Als een initiatief na afronding van de activiteit een positief saldo overhoudt, hoeft dit niet persé te worden teruggestort naar het gebiedsfonds. Wel dient dit positieve saldo opnieuw te worden geïnvesteerd in het doorontwikkelen of herhalen van het initiatief.

Hoe worden bijdragen van het gebiedsfonds uitbetaald?

Toegekende bijdragen worden vanuit het gebiedsfonds in één keer uitbetaald aan de initiatiefnemer. Het gebiedsfonds verstrekt geen subsidie aan natuurlijke personen. In dat geval adviseert het gebiedsfonds voorafgaande aan de aanvraag aan de initiatiefnemer om een rechtspersoon (bijv. stichting of vereniging) op te richten voor het initiatief of samen te werken met een bestaande lokale maatschappelijke organisatie

Hoe gaan we om met initiatieven die het primaire werk van de gemeente raken?

Het kan zijn dat een initiatief waarvoor een bijdrage bij het gebiedsfonds wordt aangevraagd leidt tot structurele kosten voor de gemeente. Denk aan een initiatief in de buitenruimte waarvoor het onderhoud op lange termijn voor rekening komt van de gemeente. In dat geval dient de initiatiefnemer dit met de gemeente af te stemmen en bij de aanvraag aan te geven wat het resultaat van deze afstemming is. Het gebiedsfonds kan de aanvraag alleen goedkeuren als de gemeente akkoord is met de eventuele (structurele) kosten die voor haar rekening komen.

Het gebiedsfonds levert geen bijdrage aan initiatieven die tot het primaire werk van de gemeente behoren. Wel kan het gebiedsfonds maatschappelijke activiteiten ondersteunen die raakvlakken hebben met het werk van de gemeente en die zonder bijdrage vanuit het fonds niet tot stand zouden komen. Het is aan het gebiedsfonds om te beoordelen of dit wel of niet het geval is.

Mocht een initiatief tenslotte niet passen binnen het bestaande beleid van de gemeente of daarmee zelfs strijdig zijn, dan is het aan de initiatiefnemer om in overleg te gaan met de gemeente. Dit gebeurt voor een definitieve aanvraag bij het gebiedsfonds wordt ingediend. Bij de aanvraag geeft de initiatiefnemer aan wat het resultaat is van het overleg met de gemeente.

C. Aanvraag- en toekenningsprocedure

Hoe dient een initiatiefnemer een aanvraag bij het gebiedsfonds in?

Initiatiefnemers die een bijdrage bij het gebiedsfonds willen aanvragen, maken gebruik van een standaard aanvraagformulier. Bij kleinere aanvragen volstaat dit aanvraagformulier. Bij grotere aanvragen voegt de initiatiefnemer bij het aanvraagformulier ook nog een uitgebreider projectplan toe. Een exacte definitie van kleine en grote initiatieven is daarbij niet te geven. Het gaat erom dat de organisatie van het gebiedsfonds over voldoende informatie beschikt om een zorgvuldige afweging te kunnen maken ten aanzien van de aanvraag. Als de informatie bij een aanvraag in de ogen van het gebiedsfonds ontoereikend is, dan kan de kerngroep de initiatiefnemer om aanvullende informatie verzoeken.

Initiatiefnemers vinden het aanvraagformulier op de website van het gebiedsfonds www.gebiedsfonds.nu en kunnen dit online invullen en insturen. Via de website komt de aanvraag zowel bij de centrale organisatie als direct bij de betreffende kerngroep terecht. De kerngroep neemt de aanvraag in behandeling en controleert of door de initiatiefnemer voldoende informatie is aangeleverd om een goede afweging te kunnen maken. Wanneer nodig benadert de kerngroep de initiatiefnemer om aanvullende informatie met betrekking tot de aanvraag aan te leveren.

Wat moet een initiatiefnemer in zijn aanvraag om een bijdrage vermelden?

Op het aanvraagformulier vermeldt een initiatiefnemer – naast uiteraard een beschrijving van het initiatief - in ieder geval het volgende:

- Een onderbouwing van de *haalbaarheid* van hun initiatief met in ieder geval aandacht voor de planning, begroting en inzet van vrijwilligers.
- Een onderbouwing van de *behoefte* aan het initiatief, waarbij de initiatiefnemer aangeeft hoe groot de behoefte onder de inwoners is aan het initiatief.
- De wijze waarop de initiatiefnemer omgaat met het geld dat hij na een goedkeuring vanuit het fonds ontvangt.
- Of het initiatief eenmalig is of duurzaam en wanneer dit laatste het geval is, hoe het initiatief na de bijdrage vanuit het gebiedsfonds op eigen benen kan staan.
- Of er wet- en regelgeving van toepassing is en zo ja, op welke wijze het initiatief hieraan voldoet.

Het gebiedsfonds schat bij de beoordeling van de aanvraag onder andere in of de gevraagde bijdrage bij het gebiedsfonds in verhouding staat tot het aantal inwoners dat er behoefte aan heeft. Hiervoor is geen vaste maatstaf. Het gebiedsfonds kan bijvoorbeeld de afweging maken dat bij een initiatief met een duurzaam maatschappelijk effect een hogere bijdrage per deelnemende inwoner gerechtvaardigd is dan bij een eenmalige activiteit zonder duurzaam effect. Maar het gebiedsfonds kan naar eigen inzicht ook andere argumenten in haar afweging betrekken.

Het gebiedsfonds biedt geen aparte ondersteuning aan initiatiefnemers om goed met een ontvangen bijdrage vanuit het fonds om te gaan. Initiatiefnemers dienen bij hun aanvraag aan te tonen dat ze in staat zijn om goed met het geld om te gaan. Als een kerngroep twijfelt of een initiatiefnemer in staat is om goed/verantwoord met de ontvangen financiële bijdrage vanuit het fonds om te gaan, kan dat een reden zijn om de aanvraag niet toe te kennen.

Op welke momenten in het jaar worden aanvragen behandeld?

Aanvragen kunnen het gehele jaar worden ingediend. De aanvragen worden vier keer per jaar behandeld (elk kwartaal). Uiterste aanleverdatum is ieder kwartaal de laatste dag van dat kwartaal. Hierbij geldt het moment dat de aanvraag via de website van het gebiedsfonds is ingediend via het daarvoor beschikbare online formulier. Zodra het beschikbare budget van de betreffende kern voor dat jaar is toegekend, kunnen geen aanvragen meer in behandeling worden genomen. Deze worden na afloop van het eerste kwartaal van het daaropvolgende jaar samen met de aanvragen van dat kwartaal beoordeeld.

De kerngroepen maken voor de beoordeling van de aanvragen gebruik van een beoordelingskader (matrix) op basis van de spelregels van het Gebiedsfonds, zoals opgenomen in bijlage 2.

In overleg met de organisatie van het gebiedsfonds kan er in een kern voor de ondersteuning van een groot initiatief een voorschot worden genomen op het budget voor maximaal de twee volgende jaren. Op die manier kunnen ook grotere initiatieven worden ondersteund. Dit kan uiteraard nooit vaker worden gedaan dan dat er aan totaalbudget over 10 jaar voor die kern beschikbaar is. Het nemen van een voorschot is alleen mogelijk voor de ondersteuning van één groot initiatief en niet voor de ondersteuning van kleinere initiatieven.

Hoe leggen initiatiefnemers verantwoording af over de besteding van de bijdrage?

Het is belangrijk dat het geld uit het gebiedsfonds goed terecht komt. Daarom leggen initiatiefnemers tussentijds en achteraf verantwoording af over de besteding van de financiële bijdrage vanuit het gebiedsfonds. Achteraf gebeurt dit op een uniforme wijze via een korte vragenlijst die initiatiefnemers kunnen vinden op de website van het gebiedsfonds. De initiatiefnemer moet hierbij aantonen dat het geld vanuit het gebiedsfonds is besteed conform de aanvraag. De meest eenvoudige manier waarop dit kan, is door het indienen van facturen en bonnen.

Bij langlopende initiatieven informeert de initiatiefnemer de kerngroep elke drie maanden over de voortgang van het initiatief. Dit gebeurt op een manier naar keuze, waarbij het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer is om te controleren of de kerngroep de tussentijdse verantwoording in goede orde heeft ontvangen. De tussentijdse verantwoording dient voor de kerngroep voldoende informatie te bevatten om in te kunnen schatten of de bijdrage op een goede manier wordt besteed.

Als een kerngroep het vermoeden heeft dat een initiatiefnemer niet verantwoord omgaat met een ontvangen financiële bijdrage vanuit het fonds, dan mag zij de initiatiefnemer altijd tussentijds om een verantwoording vragen. Als tijdens die verantwoording de vermoedens van de kerngroep worden bevestigd, dan informeert de kerngroep het stichtingsbestuur. Het stichtingsbestuur kan vervolgens besluiten welke maatregelen zij richting de initiatiefnemer neemt. In het uiterste geval kan het stichtingsbestuur de gegeven financiële bijdrage (of een door het stichtingsbestuur bepaald gedeelte hiervan) terugvorderen.

Het gebiedsfonds werkt open en transparant. De verantwoordingen van initiatiefnemers zijn daarom openbaar en worden vermeld bij het betreffende initiatief op de website van het gebiedsfonds.

D. De ondersteuning en stimulering door het fonds

Hoe bereiken mensen het gebiedsfonds?

Inwoners kunnen op verschillende manieren contact opnemen met het gebiedsfonds. Allereerst uiteraard door persoonlijk contact te zoeken met een lid van hun kerngroep. Daarnaast staat alle informatie over het gebiedsfonds op een centrale website. Denk hierbij aan de spelregels, de samenstelling en de contactgegevens van het stichtingsbestuur en de kerngroepen, het aanvraagformulier en het verantwoordingsformulier. De formulieren kunnen zoveel als mogelijk online worden ingevuld en worden verzonden naar het gebiedsfonds.

Hoe voorkomen we misbruik van financiële middelen van het gebiedsfonds?

Het gebiedsfonds controleert streng op eventueel misbruik van geld vanuit het gebiedsfonds door een initiatiefnemer. Wanneer sprake is van aantoonbaar misbruik van middelen uit het gebiedsfonds, dan vordert het gebiedsfonds de verstrekte bijdrage (of een door het stichtingsbestuur bepaald gedeelte hiervan) terug. Bij de controle op misbruik zijn de spelregels van het gebiedsfonds leidend. De controle wordt onder meer uitgevoerd door middel van de tussentijdse en afsluitende verantwoordingen. Het gebiedsfonds mag het doel, de opzet en de spelregels van het fonds niet wijzigen zonder toestemming van de gemeente Borger-Odoorn en de kerngroepen.

Hoe zorgen we ervoor dat soortgelijke initiatieven elkaar versterken?

De kerngroep brengt initiatiefnemers met soortgelijke initiatieven met elkaar in contact, met als doel dat de initiatiefnemers zo mogelijk samen kunnen optrekken. Het kan hierbij ook zijn dat een initiatiefnemer in contact wordt gebracht met een initiatiefnemer van een soortgelijk reeds uitgevoerd initiatief. Het doel is dan om te leren van opgedane ervaringen.

De aanvragen worden ingediend via een online formulier op de website van het gebiedsfonds en komen vervolgens direct bij de betreffende kerngroep terecht. De centrale organisatie heeft ook inzicht in alle ingediende aanvragen. Het stichtingsbestuur signaleert proactief als zij denkt dat initiatieven en/of initiatiefnemers in verschillende deelgebieden elkaar kunnen versterken. Mocht dit zo zijn, dan informeert het stichtingsbestuur de betrokken kerngroepen en brengen de kerngroepen de betreffende initiatieven / initiatiefnemers met elkaar in contact.

Actief openbaar

Het gebiedsfonds werkt zo transparant mogelijk. Alles is in principe openbaar. Doel hiervan is om initiatiefnemers te laten leren van andere (reeds uitgevoerde) initiatieven. Alle aanvragen worden daarom gepubliceerd op de website van het gebiedsfonds. Bij elke aanvraag komt ook te staan of deze al dan niet is toegekend en met welke onderbouwing. Verantwoordingen van de initiatiefnemers worden beoordeeld door de kerngroepen en besproken met het bestuur van het gebiedsfonds. Deze verantwoordingen zijn in te zien op het bestuurskantoor.

Levert het gebiedsfonds naast een mogelijke financiële bijdrage nog andere ondersteuning?

De stichting en de kerngroepen bieden standaard geen andere ondersteuning dan een financiële bijdrage. Wel stimuleren zij kennisdeling tussen initiatieven door alle aanvragen, besluiten op aanvragen en verantwoordingen openbaar te maken en initiatiefnemers van soortgelijke initiatieven met elkaar te verbinden. Wanneer daar behoefte aan is bij de initiatiefnemer kan een kerngroep eventueel in overleg met het stichtingsbestuur nog aanvullende ondersteuning bieden, maar dit is niet standaard en gebeurt op initiatief van de betreffende kerngroep.

De organisatie

Het gebiedsfonds wordt ondergebracht in een stichting. In het bestuur van de stichting zit in ieder geval vanuit elke kerngroep een vertegenwoordiger. In elk deelgebied is vervolgens een kerngroep actief die bestaat uit een groep betrokken bewoners. De samenstelling van de kerngroep kan gedurende de looptijd van het fonds wijzigen. De bewoners in het betreffende deelgebied bepalen zelf de samenstelling van de kerngroep, waarbij ze kunnen worden ondersteund door Dorpsbelangen. Als het stichtingsbestuur twijfelt of een bepaalde kerngroep een deelgebied voldoende vertegenwoordigt, kan zij daarover het gesprek met de kerngroep aangaan. Het blijft altijd aan de inwoners van een deelgebied zelf om ervoor te zorgen dat de kerngroep goed functioneert.

Na oprichting van de stichting en de benoeming van het stichtingsbestuur werkt het stichtingsbestuur in samenspraak met de kerngroepen een huishoudelijk reglement uit waarbij de opzet en spelregels van het gebiedsfonds worden uitgewerkt in praktische afspraken met betrekking tot de organisatie en uitvoering van het gebiedsfonds. Hierbij wordt ook een begroting opgesteld. De kosten voor de eenmalige opzet en inrichting van het gebiedsfonds (inclusief de ontwikkeling van een website en lancering) worden betaald via de gemeente. De jaarlijkse exploitatie van het gebiedsfonds wordt gedekt uit de beschikbare middelen in het gebiedsfonds.

Besluiten op aanvragen

De kerngroep neemt aanvragen in behandeling en besluit vier keer per jaar op aanvragen die in de periode daarvoor zijn ingebracht. De kerngroep maakt op basis van de opzet en de spelregels van het gebiedsfonds een afweging of een aanvraag al dan niet wordt gehonoreerd. Vanwege aansprakelijkheid wordt het besluit van de kerngroep op een aanvraag bekrachtigd door het stichtingsbestuur. Het stichtingsbestuur kan niet tegen de wil van de kerngroep een besluit nemen dat afwijkt van het standpunt van de kerngroep.

Het stichtingsbestuur volgt bij de behandeling van aanvragen in de regel 1-op-1 het besluit van de kerngroep en heeft daarbij de ruimte om aanvragen nogmaals te toetsen aan de spelregels. Mocht het stichtingsbestuur na de toets tot een andere afweging komen dan de betreffende kerngroep, dan treden het stichtingsbestuur en de kerngroep daarover in overleg. De spelregels van het gebiedsfonds zijn leidend in dit gesprek. Uitgangspunt voor het gesprek is dat de kerngroep en het stichtingsbestuur overeenstemming bereiken over de betreffende aanvraag.

Besluiten over deelgebied overstijgende initiatieven

Het is mogelijk om aanvragen in te dienen bij het gebiedsfonds voor initiatieven die gericht zijn op inwoners van twee of meer deelgebieden. In dat geval overleggen de kerngroepen van de betrokken deelgebieden met elkaar en komen ze gezamenlijk tot een besluit. Dit besluit leggen zij vervolgens gezamenlijk ter bekrachtiging voor aan het stichtingsbestuur. Vervolgens verloopt het proces zoals bij reguliere initiatieven.

De rol van de gemeente bij het gebiedsfonds

Het gebiedsfonds is van, voor en door bewoners van het effectgebied van het windpark in Borger-Odoorn. Het gebiedsfonds wordt gevuld met geld vanuit het Rijk, de provincie en de gemeente. Om ervoor te zorgen dat dit gemeenschapsgeld goed terecht komt, stelt de gemeente voorafgaand aan de start van het gebiedsfonds de opzet en de spelregels van het fonds vast. Het advies over de opzet van het gebiedsfonds van de adviesgroep met daarin bewoners uit de verschillende deelgebieden is voor de gemeente daarbij zwaarwegend. Na vaststelling van de opzet en de spelregels volgt een besluit over de oprichting van de stichting. In de statuten en het huisreglement van de stichting worden de opzet en de spelregels van het gebiedsfonds opgenomen zoals door de gemeente vastgesteld.

De stichting mag de statuten en de spelregels nooit wijzigen zonder instemming van de kerngroepen en de gemeenteraad. Daarnaast informeert de stichting het college van burgemeester en wethouders van de gemeente ieder jaar via een jaarrekening, opgesteld door een externe accountant, over de financiële positie van de Stichting en een bestuursverslag, opgesteld door het stichtingsbestuur, over de activiteiten van het gebiedsfonds. Zo kan het college van burgemeester en wethouders toetsen of het gemeenschapsgeld in het gebiedsfonds goed terecht komt.

Bij de dagelijkse uitvoering werkt de stichting geheel onafhankelijk van de gemeente. De gemeente heeft in principe geen bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken, tenzij initiatieven het werk van de gemeente raken of afstemming nodig is in verband met wet- en regelgeving. In dat geval neemt de initiatiefnemer of de organisatie van het gebiedsfonds contact op met de gemeente. Het staat de stichting daarnaast vrij om advies bij de gemeente in te winnen met betrekking tot vragen die tijdens de uitvoering van het gebiedsfonds ontstaan.

Mocht de gemeente van mening zijn dat een bijdrage vanuit het gebiedsfonds door een initiatiefnemer niet goed wordt besteed, dan neemt zij contact op het met het stichtingsbestuur. De gemeente zoekt niet rechtstreeks contact met een initiatiefnemer hierover, tenzij op verzoek van het stichtingsbestuur.

Evaluatie

Na ontvangst van de jaarrekening van de aangewezen externe accountant en het bestuursverslag van het bestuur vindt jaarlijks, uiterlijk in de maand na afloop van het eerste kwartaal, 1 evaluatiegesprek plaats met daarbij in ieder geval aanwezig:

- Burgemeester
- Betrokken wethouder
- Strategisch adviseur van de gemeente
- Dagelijks bestuur van de Stichting Gebiedsfonds Drentse Monden

De gemeente kan deze documenten gebruiken om te voldoen aan verdere informatieplicht binnen de verschillende overheden die een financiële bijdrage leveren aan het Gebiedsfonds.

Bijlage 1. Effectgebied windturbines

De kernen in het effectgebied van het windpark zijn onderverdeeld in de onderstaande deelgebieden. In elk deelgebied is een kerngroep actief met bewoners uit de betreffende kernen.

- Valthermond, Zandberg, 2e Valthermond
- 2e Exloërmond, Boermastreek
- 1e Exloërmond, Exloërveen
- Buinerveen, Nieuw-Buinen West
- Nieuw-Buinen
- Drouwenerveen
- Drouwenermond

Bijlage 2. Beoordelingskader Initiatieven/Matrix

Beoordeling initiatieven gebiedsfonds Windpark de Drentse Monden

Voorliggend document is het beoordelingskader voor de kerngroepen om ingediende initiatieven te beoordelen op basis van de spelregels van het Gebiedsfonds Drentse Monden die zijn opgesteld door de bewonersadviesgroep en vastgesteld door de Stichting Gebiedsfonds Drentse Monden en de raad van de gemeente Borger-Odoorn. Dit beoordelingskader is geschreven door de kerngroep: Valthermond, Zandberg en 2e Valthermond en wordt als hulpmiddel door alle kerngroepen toegepast.

Voor elke spelregel is een maximaal aantal punten te scoren, waardoor er aan het eind van de beoordelingsronde een ranglijst kan worden opgesteld van initiatieven en in welke mate ze een bijdrage leveren aan het versterken van de leefbaarheid in de kern(en). Deze punten worden gegeven door de leden van de kerngroep.

Hieronder is weergegeven wat het maximaal aantal punten per spelregel is. Het is echter randvoorwaardelijk dat op alle spelregels punten worden gescoord, want anders voldoet de aanvraag niet aan alle spelregels. Voldoet het initiatief niet aan alle spelregels, dan komt het niet in aanmerking voor een subsidie. Het maximaal aantal punten dat behaald kan worden bedraagt 95 punten.

	Beoordelingskader:	
	Spelregel	Maximum score
1	Ik ben een inwoner van het effectgebied of een maatschappelijke organisatie die in het effectgebied gevestigd is.	5
2	Mijn initiatief is voor iedereen die dat wil toegankelijk.	5
3	Mijn initiatief vindt plaats in 1 of meer kernen in het effectgebied	5
4	Mijn initiatief versterkt de leefbaarheid in één of meer kernen in het effectgebied.	(7 keer 10)70
5	Ik ben zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het initiatief.	5
6	De bijdrage die ik aanvraag staat in verhouding tot het aantal inwoners dat baat heeft bij mijn initiatief.	5

Hieronder wordt per spelregel aangegeven hoe de maximum score behaald kan worden, en waar de beoordeling op gebaseerd is.

Spelregel 1: Ik ben een inwoner van het effectgebied of een maatschappelijke organisatie die in het effectgebied gevestigd is.
Bij deze spelregel wordt de maximum score van 5 punten gegeven als er een bevestigend antwoord kan worden gegeven op de vraag die gesteld wordt bij deze vraag. Wordt de aanvraag niet ingediend door een inwoner van het effectgebied of een maatschappelijke organisatie die in het effectgebied gevestigd is dan scoort de aanvraag 0 punten en komt het niet in aanmerking voor een subsidie.

Spelregel 2: Mijn initiatief is voor iedereen die dat wil toegankelijk.
Bij deze spelregel wordt de maximum score van 5 punten gegeven als er een bevestigend antwoord kan worden gegeven op de vraag die hier gesteld wordt. Is het initiatief niet voor iedereen toegankelijk dan scoort de aanvraag 0 punten en komt het niet in aanmerking voor een subsidie.

Spelregel 3: Mijn initiatief vindt plaats in 1 of meer kernen in het effectgebied.
Bij deze spelregel wordt de maximum score van 5 punten gegeven als er een bevestigend antwoord kan worden gegeven op de vraag die gesteld wordt bij deze vraag. Vindt het initiatief niet plaats in 1 van de kernen van het effectgebied dan scoort de aanvraag 0 punten en komt het niet in aanmerking voor een subsidie.

Spelregel 4: Mijn initiatief versterkt de leefbaarheid in één of meer kernen in het effectgebied.
Deze spelregel wordt door de leden van de kerngroep als belangrijkste geacht om in aanmerking te komen voor een subsidie. Hierom kan de aanvraag bij deze spelregel maximaal 70 punten scoren. Leefbaarheid is een breed en lastig begrip om te toetsen. Formeel gaat de leefbaarheid om de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. In de spelregels worden verschillende leefbaarheidsthema's genoemd, zoals: duurzaamheid, veiligheid, openbaar groen, ouderen, jeugd & jongeren, milieu, werkgelegenheid, verkeer & vervoer, gezondheid, sport, recreatie of cultuur.
Om het maximaal aantal te behalen punten (70) te scoren zijn een aantal vragen opgesteld die door de leden van de kerngroep worden beantwoord en waar een bepaald percentage van het maximaal aantal punten per vraag kan worden behaald. De verdeling is als volgt:

Kwaliteit beantwoording	Percentage van maximum te behalen punten per vraag
Zeer goed De ingediende aanvraag draagt zeer bij aan dit leefbaarheidsthema	100%
Goed De ingediende aanvraag draagt bij aan dit leefbaarheidsthema	75%
Voldoende De ingediende aanvraag draagt voldoende bij aan dit leefbaarheidsthema	50%
Matig De ingediende aanvraag draagt matig bij aan dit leefbaarheidsthema	25%
Slecht De ingediende aanvraag draagt niet bij aan dit leefbaarheidsthema	0%

De ingediende aanvraag wordt vervolgens beoordeeld door een antwoord te geven op de volgende vragen met betrekking tot de leefbaarheidsthema's waar ook nog een verschillend maximaal aantal punten per vraag valt te verdienen:

De ingediende aanvraag versterkt de leefbaarheid in het kerngebied, en scoort op het gebied van:	
Leefbaarheidsthema	**Maximaal aantal punten**
Duurzaamheid en milieu	10
Veiligheid en verkeer & vervoer	10
Gezondheid, sport, recreatie of cultuur	10
Werkgelegenheid	10
Ouderen	10
Jeugd en jongeren	10
Openbaar groen	10

In totaal kunnen er dus 70 punten worden gescoord bij de beantwoording op deze vragen. Scoort de aanvraag op geen enkel onderdeel van leefbaarheidsthema's punten en eindigt het totaal op 0 punten voor deze spelregel dan komt de aanvraag niet in aanmerking voor een subsidie.

Voorbeeld:
Een aanvraag scoort voldoende op het thema werkgelegenheid en krijgt daarmee 5 (50% van 10) punten voor dit leefbaarheidsthema.

Spelregel 5: Initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het initiatief.
Bij deze spelregel wordt de maximum score van 5 punten gegeven als die bevestigd kan worden. Is de initiatiefnemer niet zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het initiatief dan scoort de aanvraag 0 punten en komt het niet in aanmerking voor een subsidie.

Spelregel 6: De bijdrage die ik aanvraag staat in verhouding tot het aantal inwoners dat baat heeft bij mijn initiatief.
Vanwege het doel van het gebiedsfonds is het belangrijk dat initiatieven die vanuit het fonds ondersteund worden gericht zijn op de lokale samenleving. Dit algemeen maatschappelijk belang moet groter te zijn dan het individuele belang van de initiatiefnemer.

Het is dus belangrijk dat de kerngroep beoordeelt of het collectieve belang in hun optiek groter is dan het individueel belang. Dit is kwantitatief lastig te toetsen waardoor er feitelijk door iedereen in de kerngroep, samengesteld uit een brede vertegenwoordiging in de kern, een antwoord moet worden gegeven op de vraag:

Is de bijdrage van het initiatief gericht op een grote groep inwoners van het kerngebied, en niet gericht op het individueel belang van een beperkte groep. Kan hier bevestigend op worden geantwoord, dan scoort het initiatief op deze spelregel 5 punten. Is het individueel belang groter dan het algemeen belang dan scoort de aanvraag 0 punten en komt het niet in aanmerking voor een subsidie. Een draagvlakonderzoek kan soms helpen bij het aantonen van voldoen aan deze spelregel.

Uiteindelijk volgt na beoordeling van alle initiatieven die tot dan toe binnen zijn gekomen een eindrangschikking met bovenaan de aanvraag die volgens de beoordeling van de spelregels het meest geschikt is en aan alle spelregels voldoet.

Bijlage 3. Overzicht wijzigingen versie 2.2 t.o.v. versie 1.0

Nr.	Artikel	Tekst oud	Tekst nieuw
1	Voorblad	Opgesteld door: Adviesgroep voor het Gebiedsfonds	Aangevuld met: Gewijzigd door: Stichting Gebiedsfonds Drentse Monden met instemming van de gemeenteraad van Borger-Odoorn
2	voorblad	Versie 1.0 Datum 19 mei 2021	Aangevuld met: Nieuwe versie 2.1 Datum, 17 juli 2024
3	Inhoudsopgave		Aangepast aan gewijzigde content
4	Blz. 3 bovenaan		Toegevoegd: 2021
5	Blz. 5	Aanvragen voor kleinere initiatieven worden behandeld op volgorde van binnenkomst	verwijderd
6	Blz. 6	**Hoe worden bijdragen van het gebiedsfonds uitbetaald?** Toegekende bijdragen worden vanuit het gebiedsfonds in één keer uitbetaald aan de initiatiefnemer. Bij natuurlijke personen kan het een probleem zijn om in één keer een groot bedrag te ontvangen. In dat geval adviseert het gebiedsfonds voorafgaande aan de aanvraag aan de initiatiefnemer om een rechtspersoon (bijv. stichting of vereniging) op te richten voor het initiatief of samen te werken met een bestaande lokale maatschappelijke organisatie.	**Hoe worden bijdragen van het gebiedsfonds uitbetaald?** Toegekende bijdragen worden vanuit het gebiedsfonds in één keer uitbetaald aan de initiatiefnemer. Het gebiedsfonds verstrekt geen subsidie aan natuurlijke personen. In dat geval adviseert het gebiedsfonds voorafgaande aan de aanvraag aan de initiatiefnemer om een rechtspersoon (bijv. stichting of vereniging) op te richten voor het initiatief of samen te werken met een bestaande lokale maatschappelijke organisatie.
7	Blz. 7	**Op welke momenten in het jaar worden aanvragen behandeld?** Aanvragen kunnen het gehele jaar worden ingediend. De aanvragen worden vier keer per jaar behandeld (elk kwartaal) op strikte volgorde van binnenkomst (datum en tijd). Hierbij geldt het moment dat de aanvraag via de website van het gebiedsfonds is ingediend via het daarvoor beschikbare online formulier. Zodra het beschikbare budget	**Op welke momenten in het jaar worden aanvragen behandeld?** Aanvragen kunnen het gehele jaar worden ingediend. De aanvragen worden vier keer per jaar behandeld (elk kwartaal) Uiterste aanleverdatum is ieder kwartaal de laatste dag van dat kwartaal. Hierbij geldt het moment dat de aanvraag via de website van het gebiedsfonds is ingediend via

		van de betreffende kern voor dat jaar is toegekend, kunnen geen aanvragen meer in behandeling worden genomen.	het daarvoor beschikbare online formulier. Zodra het beschikbare budget van de betreffende kern voor dat jaar is toegekend, kunnen geen aanvragen meer in behandeling worden genomen. Deze worden na afloop van het eerste kwartaal van het daarop volgende jaar samen met de aanvragen van dat kwartaal beoordeeld. De kerngroepen maken voor de beoordeling van de aanvragen gebruik een matrix op basis van de spelregels van het Gebiedsfonds, zoals opgenomen in bijlage 2
8	Blz. 8	Tenslotte worden ook de verantwoordingen van de initiatiefnemer bij het betreffende initiatief op de website vermeld.	Verantwoordingen van de initiatiefnemers worden beoordeeld door de kerngroepen en besproken met het bestuur van het gebiedsfonds. Deze verantwoordingen zijn in te zien op het bestuurskantoor.
9	Blz. 9	De stichting mag de statuten en het huisreglement nooit wijzigen zonder toestemming van de gemeente en de kerngroepen. Daarnaast informeert de stichting de gemeente ieder jaar via een jaarverslag over de activiteiten van het gebiedsfonds, zodat de gemeente kan controleren of het gemeenschapsgeld in het gebiedsfonds goed terecht komt. De gemeente stuurt dit jaarverslag 1-op-1 door naar de provincie die ook een bijdrage aan het gebiedsfonds heeft geleverd.	De stichting mag de statuten en de spelregels nooit wijzigen zonder instemming van de kerngroepen en de gemeenteraad. Daarnaast informeert de stichting het college van burgemeester en wethouders van de gemeente ieder jaar via een jaarrekening, opgesteld door een externe accountant, over de financiële positie van de Stichting en een bestuursverslag, opgesteld door het bestuur, over de activiteiten van het gebiedsfonds. Zo kan het college van burgemeester en wethouders toetsen of het gemeenschapsgeld in het gebiedsfonds goed terecht komt.
10	Blz 10	De stichting stelt elk jaar een jaarverslag op. In het jaarverslag doet de stichting verslag van de activiteiten over het afgelopen jaar. Het gaat hierbij o.a. over toegekende aanvragen en resultaten van ondersteunde	Na ontvangst van de jaarrekening van de aangewezen externe accountant en het bestuursverslag van het bestuur vindt jaarlijks, uiterlijk in de maand na afloop van het eerste kwartaal, 1

		initiatieven. De stichting stuurt dit jaarverslag standaard naar de gemeente Borger-Odoorn, waarbij de gemeente het jaarverslag 1-op-1 doorstuurt naar de Provincie Drenthe vanwege haar bijdrage aan het gebiedsfonds. Na het eerste jaar vindt op basis van ervaringen tot dan toe een eerste evaluatie van het gebiedsfonds plaats. Hierbij bespreekt het stichtingsbestuur met de kerngroepen of de opzet en de spelregels van het gebiedsfonds in de praktijk uitpakken zoals vooraf gedacht. Als daar aanleiding toe is, kan het stichtingsbestuur aan de gemeente een verbetering van de opzet en/of spelregels voorstellen. Het stichtingsbestuur en de gemeente bespreken dit tijdens een evaluatiegesprek na oplevering van het eerste jaarverslag. Het eerste evaluatiemoment volgt dus bij het jaarverslag over het eerste jaar. Volgende evaluatiemomenten worden niet vooraf vastgelegd, maar plant het stichtingsbestuur naar eigen inzicht in overleg met de kerngroepen en de gemeente.	evaluatiegesprek plaats met in ieder geval aanwezig: • Burgemeester • Betrokken wethouder • Strategisch adviseur van de gemeente • Dagelijks bestuur van de Stichting Gebiedsfonds Drentse Monden De gemeente kan deze documenten gebruiken om te voldoen aan verdere informatieplicht binnen de verschillende overheden die een financiële bijdrage leveren aan het Gebiedsfonds.
11	Bijlage 1		Volgorde kernen aangepast aan geografische volgorde.
12	Bijlage 2		Beoordelingskader toegevoegd
13	Bijlage 3		Overzicht wijzigingen t.o.v. vorige versie